

(زندگی پد نسیک جهادی (فرهنگ جهادی)
در بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی
حضرت امام خمینی (مدظله العالی)

به کوشش:

محمد تاجیک رستمی

چاپ:

اول بهار ۱۳۹۴ / ۴۰۰۰ نسخه

موسسه سرلشکر شهید حاج احمد کاظمی

نشر:

مجد اسلام

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۷۷۰۳-۱۰-۹

طراح گرافیک:

سید مهدی حسینی

چاپ:

باقری قم

ارتباط با مؤلف و ارائه پیشنهادات:

farhangejahadi@chmail.ir

زندگی پد نسیک جهادی

مدیر روابط عمومی و بخش:

حمید تاجیک رستمی ۰۹۱ ۷۸۰ ۰۰۵

دفتر مرکزی نشر و بخش شهید کاظمی

قم اخپیلان معلم / مجتمع نشر اسلامیه

فروشگاه ۱۳۱ / ۳۷۸۴۰۸۴۴

WWW.KAZEMIPUB.IR

WWW.MANVAKETAB.IR

سامانه پیام کوتاه:

۳۰۰۰۱۴۱۴۴۱

صندوق پستی:

۳۷۱۹۵۱۴۴۱ صندوق پستی

فروش اینترنتی:

WWW.MANVAKETAB.IR

قیمت: ۸۵۰۰ تومان

تمامی حقوق برای مؤلف محفوظ است

فهرست

کلیات جهاد و فرهنگی جهادی	فصل اول	۱
بخش اول: مفهوم شناسی جهاد و فرهنگ جهادی		۲۳
تاریخ جهاد و فرهنگ جهادی		۲۳
هر جهادی، جهاد نیست!		۲۴
افسار و ارکان جهاد و مبارزه		۲۶
عرصه جهاد، فقط مختص به میدان جنگ نیست		۲۸
هر کسی توفیق جهاد ندارد		۲۹
شاخصه های فرد جهاد و جهادگر		۳۱
جهاد، یکی از پایه های ایمان است		۳۲
جایگاه فرهنگ جهادی در فرهنگ اسلامی		۳۸
جهاد، اختصاص به اسلام ندارد		۴۱
فرهنگ جهادی به معنای رنج کشیدن نیست		۴۳
فرهنگ جهادی به معنای بی قانونی نیست		۴۵
شهدا، پیشگام در فرهنگ جهادی		۴۵
جهاد، لزوماً با شهادت همراه نیست		۴۸
جهاد و مبارزه، تا چه زمانی ادامه خواهد داشت		۴۹
بخش دوم: ضرورت وجود و آثار جهاد و فرهنگ جهادی		۵۱

۵۱	ضرورت - وجود فرهنگ جهادی، در جامعه
۵۲	بدهی جهاد، فرد و جامعه هیچ ندارد
۶۱	جهاد، راه متعالی با خطرات تهدید کننده اسلام
۶۴	مبارزه و جهاد، عامل به وجود آمدن نظام اسلامی
۶۸	فرهنگ جهادی، درس رابعه، بین به امت
۷۴	وصیت امیرالمومنین (علیه السلام) به جهاد
۷۶	فرهنگ و روحیه جهادی، یکی از فرهنگ های انقلاب اسلامی
۷۷	مضاعف بودن فضیلت جهاد، در عصر حاضر
۸۷	جهاد امروز، پیچیده تر از جهاد دوران دفاع مقدس
۸۹	دشوارترین مبارزه، مبارزه‌ی غریبانه است
۹۰	آن جایی که فرهنگ جهادی نیست، فرهنگ مادی حاکم است
۹۱	عزت و هویت هر جامعه ای، وابسته به مجاهدت است
۹۲	ملت معتقد به جهاد، پیشرو در همه میدان ها
۹۴	هر جا که جهادی عمل کردیم پیروز شدیم
۹۸	پاداش مجاهد و جهادگر
۱۰۰	دو بهره مهمی که می توان از جهاد برد
۱۰۳	فرهنگ جهادی، راه مقابله با چالش های درونی کشور

فرهنگ جهادی، عامل اصلی عقب نشینی دشمن	۱۰۴
لزوم حفظ فرهنگ جهادی	۱۰۵
بخش سوم: شرایط تحقق جهاد و فرهنگ جهادی	۱۰۷
اولین شرط، ایمان به خدا، شرط نصرت در جهاد	۱۰۷
دوم، اعتدال به خدا، موجب از بین رفتن جهاد می گردد	۱۱۰
ایثار، درجه جهاد	۱۱۱
لزوم و ضرورت خلاص شدن از جهاد	۱۱۲
شرط مجاهدت می باشد	۱۱۸
لزوم روحیه حسینی در جهاد	۱۱۹
جهاد، بدون وحدت جامعه و امت صورت نمی گیرد	۱۲۰
مدیریت جهادی	۱۲۴
عوامل مهم، در مدیریت و فرهنگ جهاد	۱۲۸
بخش چهارم: موانع تحقق جهاد و فرسنگ جهادی	۱۲۹
موانع ایجاد کننده جهاد و فرهنگ جهادی	۱۲۹
فصل دوم فرهنگ جهادی و تولید علم	۱۳۷
بخش اول: جهادی عمل کردن، در نهضت نرم افزاری و تولید علم	۱۳۹
امروز تولید علم، جهاد است	۱۳۹

۱۴۱	جهاد علمی، نوعی جهاد با نفس است
۱۴۲	جهاد علمی، یکی از بزرگ‌ترین فرایض
۱۴۶	منافات بین علم آموزی با روحیه جهادی
۱۴۷	ش دوم: ضرورت و آثار جهادی عمل کردن در تولید علم
۱۴۷	امروز، کشور نیازمند یک جهاد علمی است
۱۵۱	مجاهدت و جهاد، لازمه رشد علم کشور
۱۵۲	ایجاد قدرت، با جهادی عمل کردن در تولید علم
۱۵۴	انجام مشکل‌ترین مسائل، با جهاد علمی
۱۵۶	جهاد علمی، راه مقابله با دشمن در حرکت علمی کشور
۱۶۰	جهاد، راه خنثی سازی توطئه دشمن، در رشد علمی کشور
۱۶۲	ش سوم: شرایط و پیش فرض های جهادی عمل کردن در تولید علم
۱۶۲	هر تولید علمی، جهاد نیست
۱۶۴	پیش فرض ضروری در جهاد علمی
۱۶۷	فصل سوم فرهنگ جهادی و حوزه علمیه
۱۶۹	حوزه، خاستگاه انقلاب و مرکز مقاومت و جهاد
۱۷۳	حیات مستمر و تاریخی حوزه، وابسته به جهاد و تلاش افراد است
۱۷۷	حوزه علمیه، باید در صف اول جهاد باشد

دنیاء در مقابل طلبه جهادگر تاب نمی آورد	۱۷۸
روحانی و طلبه مبارز، مورد هدف دشمن	۱۸۰
ولیفه حوزه، مانند انبیاء، جهاد و مبارزه است	۱۸۲
دعوت به حق، باید مانند پیامبر (ص) جهادگونه باشد	۱۸۴
زمان جهاد، بهترین زمان برای انداز	۱۸۶
تشکیل حکومت اسلامی، نتیجه مجاهدت است	۱۹۰
عدم شناخت دشمن، در روشن بین، عامل انحراف در جهاد و مبارزات	۱۹۵

فرهنگ جهاد و دانشگاه

فصل چهارم

جهادی عمل کردن، اولویت اول دانشگاه	۲۰۱
جهاد دانشگاهی	۲۰۵
تلقیق جهاد با علم و دانش، یک امر ارزشی و جهادی است	۲۱۱
بسیج دانشجویی، ذخیره ای از دستاورد تجربه جهادی	۲۱۷
اردوهای جهادی و طرح هجرت	۲۲۰
جوانان، مولد حرکت عظیم بسیج سازندگی و طرح هجرت	۲۲۰
برکات و فواید اردوهای هجرت و سازندگی	۲۲۱
عامل ایجاد طرح هجرت و اردوهای جهادی	۲۲۳

۲۲۵ در "سب" ندادن فرصت طرح هجرت
۲۲۷ فصل پنجم **فرهنگ جهادی و زنان**
۲۲۹ مجاهدت، یکی از دروس های مهم فاطمه زهرا (سلام الله علیها)

۲۳۴ نقش روزه و محرم در مجاهدت
۲۳۸ متفاوت بودن مجاهدت زنان و مردان
۲۴۶ منافات نداشتن مجاهدت زنان، با دوره عیادت
۲۴۷ زنان، عامل اصلی پیروزی مردان، در روزه و جهاد
۲۴۹ زنان، عامل آماده سازی محیط خانواده برای مبارزه
۲۵۱ فرزندان آوری، مجاهدت امروز زنان
۲۵۵ زن مسلمان مجاهد ایرانی، الگوی ثانی زنان جهان
۲۵۷ زنان جهاد گر ایرانی، از بزرگ ترین افتخارات نظام اسلامی
۲۵۹ همسران بازان در حال جهادند

۲۶۱ فصل ششم **فرهنگ جهادی و اقتصاد**
۲۶۳ بخش اول: معنای جهاد اقتصادی و اقتصاد مقاومتی
۲۶۳ معنای جهاد اقتصادی
۲۶۵ کار، مصداق مبارزه و جهاد
۲۶۶ حماسه اقتصادی، یعنی واقعه جهادگونه و پرشور

نیاز به حرکت جهاد گونه، در اقتصاد است	۲۶۷
معنای اقتصاد مقاومتی و بررسی سه سوال	۲۶۹
اقتصاد مقاومتی، الگوی بومی و علمی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی	۲۸۲
بخش دوم: ضرورت و آثار جهادی عمل کردن در اقتصاد	۲۸۵
جهاد، لازمه اوا... در عرصه اقتصاد	۲۸۵
دلایل ضرورت نبود اقتصاد مقاومتی	۲۸۷
اقتصاد مقاومتی، علاج مشکلات کشور	۲۹۳
حمله دشمن به اقتصاد، نکته مهم و اساسی در جهاد اقتصادی	۲۹۴
جهاد اقتصادی، راه مقابله با سیاست های دشمن و تحریم ها	۲۹۸
بخش سوم: الزامات و مؤلفه های جهاد اقتصادی و اقتصاد مقاومتی	۳۰۰
مؤلفه ها و ویژگی های الگوی اقتصاد مقاومتی	۳۰۰
الزامات و ضروریات لازم، برای اجرای اقتصاد مقاومتی	۳۱۰
وظیفه مسئولین، در جهاد اقتصادی	۳۱۵
تولید ملی، بخش مهم جهاد اقتصادی	۳۱۷
وظیفه مردم، در جهاد اقتصادی	۳۱۸
یک جمله، خطاب به همه ملت ایران	۳۲۱

از نظر اسلام، ایمان مجرد از عمل یک نداقل است. ایمان کامل و ایمان حقیقی آن ایمانی است که با جهاد در میدان عمل همراه باشد.^۱ به خاطر همین است که قرآن کریم، ایمان را با هجرت و جهاد همراه نموده است، چنانچه می فرماید: «وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا»^۲.

همچنین «در حکمت سی ام نهج البلاغه آمده است: (سئل

۱ - ۸۹/۸/۲ بیانات در دیدار جمعی از پاسداران

۲ - (الأنفال، ۷۴) و آنها که ایمان آوردند و هجرت نمودند و در راه خدا جهاد کردند، و آنها که پناه دادند و یاری نمودند، آنان مؤمنان حقیقی اند.

عن الإیمان)؛ از حضرت تقاضا کردند درباره‌ی ایمان برای آن‌ها صحبت کند. فرمود: (الإیمان علی اربع دعائم)؛ ایمان روی چهار پایه استوار است. منظور از چهار پایه این است که اگر پایه‌ها محکم بود، ایمان رو می‌ماند؛ اما اگر پایه‌ها سست شد یا فرو ریخت، ایمان به همان نسبت فرو می‌ریزد. به‌طور کامل ساقط نمی‌شود، اما به همان نسبت فرو می‌ریزد. حضرت این چهار پایه را بیان فرمودند: (علی الصبر و البرّ و العدل و الجهاد)^۳. که جهاد یکی از پایه‌های مهم و اساسی ایمان باشد.

ما متدار از جهاد در اسلام «فقط جنگیدن و به میدان جنگ رفتن نیست، بلکه منظور از جهاد «این است که انسان خود را همیشه در حالت حرکت و بارزه با مانع‌ها و مانع‌تراش‌ها ببیند، احساس تکلیف کند، احساس تعهد کند.»^۴ پس «معیار جهاد، شمشیر و میدان جنگ نیست. معیار جهاد همان چیزی است که امروز در زبان فارسی ما در کلمه‌ی «مبارزه» و «مبار»^۵ فلانی آدم مبارزی است؛ فلانی آدم مبارزی نیست. نویسنده‌ی مبارز بودنده، غیر مبارز. عالم مبارز؛ عالم غیر مبارز. دانشجوی مبارز و طلبه‌ی مبارز؛ دانشجوی غیر مبارز و طلبه‌ی غیر مبارز. جامعه‌ی مبارز و جامعه‌ی غیر مبارز. پس،

۳- ۸۳/۸/۲۰ بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت

۴- ۸۱/۱۲/۴ بیانات در دیدار جوانان و دانشجویان سیستان و بلوچستان

۵- ۸۹/۸/۲۶ بیانات در دیدار مردم اصفهان در روز عید قربان

جهاد یعنی مبارزه^۶ و «قتال یک گوشه‌ای از جهاد است»^۷

وجود جهاد و فرهنگ جهادی یکی از ضروریات لاینفک فرد و جامعه اسلامی است. زیرا مقوله جهاد و فرهنگ جهادی تکمیل کننده اسلام ناب محمدی (صلوات الله علیه و سلم) و به فرمایش امیرالمومنین (علیه السلام) آن مجاهد حقیقی، یکی از پایه های مهم و اساسی ایمان و طبق فرمایش قرآن کریم، جهاد ملاک تمیز مومنان حقیقی از غیبی باشد. زیرا «مؤمن حقیقی آن کسی است که ایمان را با جهاد و شجرت و شجرت همراه می کند»^۸

جهاد و فرهنگ جهادی هزاره ها طول تاریخ، مورد توجه ویژه اولیاء و پیشوایان ادیان الهی بوده است، زیرا «یک ملت وقتی معتقد به جهاد شد، در همه ی میدان ها پیروز است»^۹ «اگر از عوامل معنوی و آنچه خدای متعال وعده ی از برای به مؤمنان و مجاهدان راه حق داده است هم صرف نظر کنیم، بر حسب فواید عادی زندگی جوامع بشری، هر جامعه ای عزتش، قدرتش، آبرو و حیثیتش، هویتش، بستگی دارد به مجاهدت و به تلاش با تنبلی و تن آسایی، هیچ ملتی نمی تواند مقام شایسته ای را در میان ملت های عالم یا در تاریخ پیدا کند. آنچه که ملت ها را، هم در

۶ - ۷۳/۶/۲۰ بیانات در شروع درس خارج

۷ - ۸۹/۴/۲ بیانات در دیدار اعضای بسیجی هیئت علمی دانشگاه ها

۸ - ۸۹/۸/۲ بیانات در دیدار جمعی از پاسداران

۹ - ۸۹/۸/۲۶ بیانات در دیدار مردم اصفهان در روز عید قربان

تاریخ و هم در دوران خودشان، در میان ملت‌های عالم سربلند می‌کند، مجاهدت است»^{۱۰} و زمانی فرد و یک ملت می‌توانند مجاهدت را به معنای حقیقی و واقعی خود انجام دهد، که شناخت درست و کاملی از مفهوم جهاد و شرایط تحقق و موانع تحقق جهاد را طبق مبانی الهی داشته باشد. زیرا «جهادی عمل کردن، مفهوم خاصی دارد. هر جور کاری، جهادی نیست.»^{۱۱}

و برای شناخت دقیق جهاد و فرهنگ جهادی، چه جایی بهتر از محضر حکیمانه نائب بر حق امام زمان (ارواحنا له الفدا) و ولی ام‌المؤمنین جهان، حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) که متویات و بیانات قیمانی معظم له، حقیقتاً ناظر به مبانی دین و مصلحت جامعه مسلمین می‌باشد و ندانم متعال را بر این نعمت بزرگ و گرانقدر شکر گزاریم.

۱۸

اما نکات مهمی را در دست‌نوشته مطالعه بهتر این مجموعه، متذکر می‌شوم:

۱- متن کل کتاب، برگرفته از دلام بنده مهم معظم رهبری (مدظله‌العالی) و عنوان «فرهنگ جهادی» برای این مجموعه عیناً از کلام منور معظم له گرفته شده است، و بیانگر توجه ویژه و رع نگاه ایشان، نسبت به مقوله مهم و اساسی جهاد است که باید به عنوان یک فرهنگ

۱۰- ۹۳/۱/۶ بیانات در یادمان شهدای شرق کارون

۱۱- ۸۶/۴/۲۵ بیانات در بازدید از پژوهشگاه رویان

در جامعه مطرح و به آن پرداخته شود.

۲- مسائلهای که این کتاب را از سایر کتب، متمایز می‌گرداند این است، که به منظور حفظ ارتباط محتوایی مطالب کتاب، بیانات سال‌های متمادی ایشان، با دقت نظر ویژه‌ای، ذیل موضوعات کتاب، به‌طوری که محتوای بیانات تغییر نکند، ترکیب شده‌اند، که باعث نظام‌مند و آسان‌تر شدن مطالعه مخاطبان گرامی می‌گردد.

۳- برای شخص شدن بیانات ترکیب شده با یکدیگر، در آخر هر مطلب، زمان و مکان ایراد آن سخنرانی در پاورقی درج گردیده است.

۴- در خلال متن، آیات و روایات متعددی به زبان عربی مشاهده می‌گردد، که برای هرچه بیشتر شدن انس مخاطبان، با آن آیات و روایات، آدرس دقیق و ترجمه آیات، دقیق ترجمه ارزشمند حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مد ظله العالی) و همچنین منابع روایات ذکر شده در متن توسط مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)، در پاورقی درج گردیده است.

در آخر با دعا برای ظهور حجت بن الحسن (ارواحنا له الفدا) و طول عمر و سلامتی نائب بر حق ایشان، حضرت امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) از تمامی اساتید بزرگوار و فضلاء حوزه علمیه قم،

به‌خصوص استاد گرانقدرم حضرت حجت الاسلام و المسلمین سیدحسین
مومنی (زید عزه) که در به‌ثمر رسیدن این مجموعه، از هیچ کمکی دریغ ننموده
اند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

والسلام

محمد تاجیک رستمی

حوزه علمیه قم / بهمن ماه ۱۳۹۳